

ลักษณะเด่นของการดูแลผู้สูงอายุในเอเชียรวมทั้งประเทศไทยคือระบบการเกื้อหนุนจากครอบครัว ผู้สูงอายุเกือบทั้งหมดในประเทศไทยอาศัยอยู่กับครอบครัวและได้รับการดูแลจากบุตร คู่ชีวิต ญาติ หรือผู้ดูแลที่ครอบครัวจัดจ้างให้ การดูแลผู้สูงอายุตามบ้านในประเทศไทยมีลักษณะและปัญหาเฉพาะหลายด้านที่แตกต่างไปจากการดูแลผู้สูงอายุตามศูนย์คนชราในประเทศตะวันตก ด้วยเหตุนี้การรับเอาแบบอย่างข่าวของเครื่องใช้หรือแม้แต่หลักเกณฑ์การออกแบบสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ของชาติตะวันตกมาใช้ในประเทศไทยหรือปรับปรุงแก้ไขโดยไม่มีการศึกษารากของปัญหาจึงมีข้อจำกัดและทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับเศรษฐฐานะ ทัศนคติและวิถีการดำเนินชีวิตของไทยหลายประการ การวางแผนทางการออกแบบสำหรับประเทศไทยต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะและปัจจัยในการตัดสินใจซื้อของทั้งผู้สูงอายุและผู้ดูแล โดยเฉพาะข้อคิดเห็นขัดแย้งในสิ่งที่ผู้ซื้อไม่ได้ซื้อและผู้ซื้อไม่ได้ใช้ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาซับซ้อนและความไม่สัมฤทธิ์ผลในการใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพ การวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาต้นตอของปัญหาการดูแลผู้สูงอายุไทย เปรียบเทียบปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผู้สูงอายุและผู้ดูแลในการตัดสินใจเลือกอุปกรณ์และสิ่งแวดลอมสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ และวางแผนทางการออกแบบแก้ปัญหาค่าดูแลผู้สูงอายุไทย การวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากอาสาสมัครที่เป็นผู้สูงอายุและผู้ดูแลจำนวน 50 คู่ ซึ่งได้รับการคัดสรรให้เป็นตัวแทนประชากรที่มีความแตกต่างด้าน อายุ เพศ รายได้ ระยะเวลาการพึ่งพา ความสามารถในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุและผู้ดูแลที่เป็น คู่ชีวิต ลูกหลาน พยาบาลหรือลูกจ้าง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์และสังเกตในบริบทจริง (contextual interview) การจดบันทึกของผู้ดูแล (self documentary study) และการเลือกเปรียบเทียบภาพ (Q-sorting) ซึ่งแบ่งหมวดตามขั้นตอนการประกอบกิจกรรมการดูแล 8 ด้าน ได้แก่ การเคลื่อนที่ การรับประทานอาหาร การอาบน้ำ การขับถ่าย การจัดและรับประทานยา การออกกำลังกาย การนอน และการเฝ้าดูแลทั่วไป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นปัญหาเฉพาะของการดูแลผู้สูงอายุไทยซึ่งไม่มีการรายงานในการวิจัยจากต่างประเทศ ปัญหาเหล่านี้เป็นผลมาจากปัจจัยภายในทางวัฒนธรรม สังคม จิตวิทยาการรับรู้เรียนรู้ กายภาพ และปัจจัยภายนอก คือสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจ ของไทย นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าสัมพันธ์ (correlations) ของปัจจัยความพึงพอใจยังชี้ให้เห็นความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้สูงอายุและผู้ดูแลแต่ละกลุ่ม ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์สำหรับการดูแลผู้สูงอายุ ที่สอดคล้องกับเศรษฐฐานะ ทัศนคติและวิถีการดำเนินชีวิตของไทย ทั้งสำหรับประชาชนผู้ดูแล ผู้สูงอายุตามบ้าน องค์กรผู้ผลิต และองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ

The demographic trends of the past decades are leading to unprecedented increases not only in the absolute numbers of older persons but also in the relative share of the population that belong to the elderly age groups. In most Asian countries, the family is the traditional social institution for elder-care. In Thailand, it is the responsibility of each family to look after their elders, and this has become a considerable burden on them. Techniques for this research – which include: contextual interview and observation, self-documentary study, and q-sorting – enable us to identify latent problems and preferences of both Thai elderly and caregivers. The research focused on 50 pairs of elderly and caregivers who were carefully chosen on the basis of age, gender, length of dependency and their relationships such as close family, servants, and the hiring of trained caregivers. Among the activities monitored were mobility, bathing, toileting, feeding, exercising and uses of medication. The pairs were divided using the Barthel ADL Index as a reference and factored in physical, cognitive, social and cultural aspects. The results of this research could create new opportunities to improve care of the elderly in both Thailand and other developing countries in the region.